

Places i carrers. Les ciutats al llarg del temps!

Us proposem un viatge curt però intens. Un viatge que ens durà a conèixer la fesomia dels diferents models de ciutats que han existit en el nostre territori i la forma de viure dels seus habitants, els seus drets i els seus deures. Ciutats de temps enllà com els primers poblats ibers, complexos en relació als nuclis més antics però que són la primera mostra generalitzada d'urbanisme a casa nostra. Tot i que no en coneixem la forma de govern, els poblats ibers tenien un òrgan de govern cooperatiu. Però les ciutats i els ciutadans van arribar amb les ciutats romanes. Grans estructures urbanes prèviament dissenyades i organitzades políticament on tothom, tret dels esclaus i els estrangers hi tenia drets i deures. En aquestes ciutats el fòrum hi és l'espai social més important.

A l'època medieval, la ciutat canvia profundament la seva fesomia antiga i esdevé un reguitzell de carrers foscos i desordenats. Els ciutadans perden els seus drets i només tenen deures envers els senyors. La plaça esdevé centre comercial i és l'església la que protagonitza l'activitat social.

La revolució industrial, és la revolució de la ciutat i dels ciutadans. El nou temps demanava canvis profunds i n'hi ha que encara no s'han acomplert. La ciutat actual és la ciutat de l'intercanvi, dels serveis i ha de ser també la ciutat dels ciutadans més lliures.

CONEIXEMENTS PREVIS

- Tenir coneixements sobre les diferents etapes històriques.
- Conèixer la situació dels poblats ibers.
- Tenir nocions sobre l'origen de les ciutats romanes.
- Tenir nocions sobre l'origen de les ciutats medievals.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Identificar els edificis de les diferents ciutats.
- Reconèixer diferents activitats econòmiques.
- Identificar les infraestructures que tenien.
- Analitzar el tipus d'urbanisme.
- Identificar la classe social de les persones que hi vivien.
- Reconèixer els principals elements culturals.
- Identificar a través de la fesomia de la ciutat les característiques dels seus ciutadans.
- Analitzar els sistemes de creences.
- Saber exposar les conclusions a les que arriba cada grup de treball.
- Habituar-se a l'estudi científic d'un període històric.
- Respectar el patrimoni històric.

CONTINGUTS DE FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS

- La transformació de les ciutats al llarg del temps.
- L'evolució del concepte de ciutadania.
- Els assentaments ibers.
- Les ciutats romanes.
- Les ciutats medievals.
- La ciutat actual: l'eixample de Barcelona.
- Els sistemes econòmics.
- L'estructura social.

ACTITUDS, VALORS I NORMES

- Interès per articular el treball de grup.
- Responsabilitat envers el material de treball.
- Respecte de les normes de convivència.
- Interès per dissenyar i desenvolupar un treball de recerca.
- Respecte pel treball dels companys.
- Valoració del patrimoni cultural, històric i artístic.
- Respecte pel monitor.

CONTINGUTS DE PROCEDIMENTS

- Enunciació de preconceptes a través de la projecció audiovisual.
- Organització del treball de grup.
- Manipulació de maquetes.
- Lectura de documents de l'època.
- Formulació d'hipòtesis a partir del material didàctic.
- Exposició de conclusions a través de la discussió i de la recerca realitzada.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE-ENSENYAMENT

- Introducció a partir d'una projecció audiovisual que ens permetrà definir alguns dels conceptes principals.
- Divisió del grup-classe en quatre grups de recerca que investigaran: el poblat ibèr, la ciutat romana, la ciutat medieval i la ciutat actual: l'eixample.
- Amb l'observació de la maqueta de diferents ciutats analitzarem la seva estructura i funcionament econòmic i social.
- Amb la lectura de documents analitzaran les persones que hi vivien.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Valoració del treball individual.
- Valoració del treball en grup.
- Valoració de la capacitat deductiva i relacional de l'alumne.
- Valoració de l'actitud de l'alumne.

TEMPS I NECESSITATS

El temps total del taller és d'un matí, segons la següent taula:

- Introducció: 45'
- Treball en grup: 60'
- Exposició dels temes treballats: 45'

És recomanable fer aquesta activitat a la biblioteca o bé en una aula espaiosa.

És necessari un aparell de diapositives o un canó de projecció i ordinador.

El preu del taller didàctic és de 130 € grup/classe. A partir de 30 alumnes, i fins a 35 alumnes, el preu és de 2 € per cada alumne de més.

PROPOSTA DE TREBALLS POSTERIORS

- Anàlisi de les característiques urbanístiques de la pròpia ciutat o barri; lectura a partir de l'estructura, edificis, toponímia...
- Realització de visites per poder observar i aprofundir "in situ" el que s'ha après en el taller. Visites recomanades: Calafell (on es pot veure la reconstrucció d'un poblat ibèric), Tarraco, Barcino o Emporiae (per observar la ciutat romana), Barcelona, Girona, Besalú o Montblanc (per observar la ciutat medieval) i l'Eixample de Barcelona.